

ADATTÁR.

Kossuth Országgyűlési Tudósításainak történetéhez.

E folyóirat 1926-ik évi folyamában (279—289. old.) dr. LUKNICH Imre Orosz Józsefnek, Kossuth szerkesztőtársának leveleit közli és ezzel kapcsolatban rövid áttekintést ad az *Országgyűlési Tudósítások* történetéről. Ebből is értesülhetünk, hogy 1833 október elején gróf ZICHY Ferenc főlovaszmester Bécsből vett királyi utasítás alapján lefoglaltatta a tudósítások sokszorosítására szolgáló litografáló készüléket s Kossuthot a tudósításoknak litográfia útján való további terjesztésétől eltiltotta. Az ügy érdemét véljük szolgálni, midőn Kossuthnak ez ügyben okt. 17-én kelt és a grófhoz, mint királyi biztoshoz intézett levelét a zselői levéltár Missilisei között lévő eredeti után a megjegyzéssel közöljük, hogy a ritkított szedésű szavak a szövegben utólag vörös ceruzával alá lettek húzva.

Nagy Méltóságú Gróf!

Kegyelmes Uram!

Az alább kifejtendő körülmények reménlem mentségemre fognak szolgálni, hogy Excellentiádnak böcses idejét egy pár sor frásommal vesztegetni bátor vagyok.

Bölcsen méltóztatik Excellentiád emlékezni, hogy midőn az országgyűlési nyilvános történeteknek szorosan csak történelmi előadására szorított levelezésem könnyítése tekintetéből használt, *'s a törvény által éppen nem tiltott lytographicus sajtónak* használatától Excellentiád mint *királyi Biztos* által elültattam, s magának a' sajtónak is kiadására felszólítottam, — én jobbágyi hűséggel hódolván legkegyelmesebb felséges királyunk parancsolatjának azt feleltem, hogy ámbár keblem megnyugtat, hogy törvénytelen dolgot nem cselekedtem, azonban nem arrogálok magamnak azon hatalmat, hogy a Kormány k. parancsai törvényes voltának bírálgatásába magános ember létemre beereszkedjem, tudván, hogy a' törvényeknek fenntartásához szent ragaszkodással viseltető kegyelmes királyunk által is megerősített törvényeink, ama hatalmat nem békés magános polgárokra, hanem a' *törvényhozó hatalomra bízta* — s azért oda tartván fel szükség esetében a *törvényesség kérdését*, én mint hűséges jobbágy a legfelsőbb kegyelmes pa-

rancsolás iránt hódoló engedelmességgel viseltem és annak végrehajtását legtávolabbról is gátolni szentségtörésnek tartanám, aminthogy engedelmességem tetteges jeléül diaetalis szállásom kulcsát Excellentiád asztalára le is tettem, bizonyossá tévén Excellentiádat, hogy a sajtó azon szobámban van. — Minő nehézségeket méltóztatott Excellentiád maga és a végrehajtásra felszólított főszolgabíró ur e részben találni, azt ismételnem szükségtelen, minthogy Excellentiád mindezt bölcsen tudni méltóztatik. — Elég az, hogy én jobbagyi engedelmességemnek mindenkor újítása mellett ezen dolognak kedvetlen következései megérinteni bátorkodván, másrésről Excellentiád azon bölcs észrevételét, hogy ámbár (amint Excellentiád önmaga is kegyelmesen elősmerni méltóztatott) én azon sajtóval vissza nem éltem, mindazáltal magamnak másoknál több szabadságot nem tulajdoníthatok, mások pedig az én példámat követvén, káros és általam is méltán kárhozzatható visszaéléseket gyakorolhatnának, — én mondom ezen bölcs észrevétel helyességét, tartozó hódolattal elősmervén — miután Excellentiád által nagy kegyességgel felszólítottam, hogy a dolognak jó móddal való elintézésén magam részéről is iparkodjam — én mély alázatos-sággal azt bátorkodom javaslatba hozni: hogy miután az egész nyilvánossággal folyó diaetalis tanácskozások köztudomásra jutásának ezer meg ezer kútforrásait bedugni nem lehetne 's így az itteni történetek minden ellenőrség nélkül, gyakran úgy szivárognának el az országban, ahogy elszivárognok nem kellene, tanácsosabb lenne azt illő felügyelés alá venni, — én Excellentiádat alázatosan kérem bátorkodom, *méltóztassék* nekem kieszközölni, hogy a' diaetalis tanácskozások historikai periodicus kiadására, illő mérséklett diaetikus bírálat alatt engedelmet nyerjek, 's én ezen feltétel alatt *lytographicus sajtómat* azonnal önként és szabad akaratból magam is kiadom — Excellentiád kéresem méltányos voltát átlátván, nekem arra *szavát adni* kegyelmesen méltóztatott, utánna tévén, hogy hivatalos jelentésében ezt legfelsőbb Helyen azonnal előterjeszteni méltóztatik, — amire is én Excellentiádnak *szavát mindennél erősebb garantiának* méltán tekintvén, ezen feltétel alatt a sajtót minden további officiositas lármáját kerülve, magam önként kiadtam.

Másnap midőn Excellentiád háladatos érzéssel vett kegyelemmel a' sajtóm árát kifizettetni méltóztatott, — 's én az e miatt eredet egyéb káromnak kegyelmes kipótlásáért is esedeztem — egyszersmind a' már már akaratom ellen indítványba jőni kezdő dolog végsőképpen való elaltatására *egy más módot* is bátor valék előterjeszteni — Excellentiád ismét magas kegyelemmel méltóztatott biztosítani, hogy az engedelem iránti javallat hivatalos jelentésébe foglalva már felment, — új javallatomat pedig valamint a kárpótlás iránti esedezést is azonnal felterjeszteni méltóztatik, — melynek következésében nem lehetvén előre tudni, melyik fog inkább elfogadhatónak találtatni — én folyó hónap 13-ik napjáig várakozással legyek.

Hódoltam Excellentiád parancsának, vártam; mi lett várakozásom következése Excellentiád bölcsen tudni méltóztatik.

Méltóztassék már most Excellentiád kegyelmesen megengedni, hogy azon alázatos tiszteletem nyilvános jeléül, mellyel Excellentiád iránt viseltem, nyílt őszinteséggel felfedezzek némely körülállásokat: — *Én oly kútfokból értettem,*

melyeket hiteleseknek ösmerni kéntelen vagyok, hogy egy részről Ófelsége magos kormányának utasítása oda nem terjedett, hogy Excellentiád nékem akár a diaetális ujság engedelmenek megnyerése, akár kárpótlásom iránt, kegyes ígéretet tenni méltóztassék; másrészről pedig Excellentiád is az azonnal megített hivatalos jelentésében a kiadás általam tett 's Excellentiád által kegyesen elfogadott feltételének megemlítését elmellőzni méltóztatott, — s annak híre más uton jött felsőbb tudomásra, melynek következésében még ma éjjel, vagy holnap alkalmasint felvilágosítást rendelő újabb Decretum fog Excellentiádnak kegyes kezeihez leérkezni.

Én kegyelmes Uram! Mindezeket ha így vannak-el, nem vizsgálom, — *mennyiben* igazak ezek részint Excellentiád maga bölcsen tudni méltóztatik, részint a legközelebi (!) órák felvilágosíthatják — én részemről nehogy azon magos kegyelem iránt, mellyel Excellentiád irántam viseltetni méltóztatott, háládatlansággal, vagy keblemhez nem férő alatomossággal vádoltathassam, — alázatos tisztelettel kijelenteni bátor vagyok: *hogy* én Excellentiádnak *magas szavát bírván*, azt *magános* szónak sem én nem tekinthetem, sem az *ország* nem tekintheti, mert mint *Királyi Biztossal* vala szerencsém az egész értekezést folytatni, én tehát a dolog mostani helyzetében azon szóhoz, mint alázatos tisztelettel fogadott *garanciámhoz ragaszkodom* — s ahhoz úgy a *kormány*, mint a *diaeta*, és az egész *Ország előtt ragaszkodni is fogok*, s mély tisztelettel várom sikeres következését. — Egyébiránt ha netalántán a feljebb érintett körülmények a dolognak ezen az uton az egész *ország előtti fejtegetésére* talán kedvetlennek és más elintézés *jobban javasolnának*: méltóztassék Excellentiád nekem *módot nyújtani*, hogy azt elmellőzhessem. — Én Excellentiádnak bölcs kegyes akaratját a'mennyire csak helyzetem engedi, mindenekben örömmel 's mély tisztelettel kész vagyok követni, *csak méltányos utat* méltóztassék kegyesen mutatni.

Ezen alázatos kinyilatkoztatásommal úgy érzem, hogy becsületemnek, 's talán jövődöre szükségesnek itélendő lépéseim illő felvilágosításainak, tartoztam — méltóztassék azt Excellentiád balra **nem** magyarázni, 's tőlem magas kegyelmét továbbra is meg nem vonni, a' ki változhatlan mély tisztelettel vagyok Excellentiádnak

Pozsonyban, October 17-én 1833.

alázatos szolgája
KOSSUTH LAJOS m. p.

(Kívül:) Presentata 17° Octobris 1833. vesperi.

LUKCSICS PÁL.